The Future Is
PUBLIC
TRANSPORT

TURKISH

Public transport global coalition statement

INTERNATIONAL
TRANSPORT
WORKERS'
FEDERATION

Eğer iklim krizini durduracaksak herkesin toplu taşıma araçlarına erişebilmesini sağlamalıyız

Araba kullanmak yerine, ister otobüse, ister tramvaya, isterse de metroya binmek olsun, toplu taşıma araçlarını kullanmak, son IPCC raporuna göre insanlık için en büyük tehdit olan **iklim krizini durdurmaya yardımcı olmak için insanların yapabileceği en etkili eylemlerden biridir**.[01] Toplu taşıma, karmaşık bir küresel soruna basit bir çözümdür. Ancak adil erişim olmadan herkes toplu taşımayı kullanamaz.

Kentsel bir bölgede yaşayan herkes, evinden 10 dakikalık bir yürüyüş mesafesinde güvenli, sık aralıklarla çalışan, uygun fiyatlı ve erişilebilir toplu taşıma araçlarına erişebilmelidir.[02] **Şehirlerdeki toplu taşıma yolculuklarının oranını müştereken iki katına çıkaran** ve **2030 yılına kadar** sıfır emisyonlu toplu taşımaya adil bir geçişi sağlayan, yeşil ve haklı bir iyileştirmeye yatırım yapmalıyız.[03] Bu dönüşüm olmadan, ülkelerin bu on yıl içinde emisyonları yarıya indirme ve küresel sıcaklık artışını 1,5˚C ile sınırlandırma acil hedefine ulaşmaları hiç mümkün olmayacaktır.

Dünya çapında milyonlarca insan şimdiden toplu taşımaya geçiş yapmaktadır ve yeni araştırmalar, Jakarta'dan Johannesburg'a, Londra'dan Milano'ya kadar küresel şehirlerde yaşayanların **dörtte üçünden fazlasının** COVID-19 ekonomik kurtarma paketlerinde toplu taşıma yatırımına öncelik veren ulusal hükümetleri desteklediğini göstermektedir.[04] Toplu taşıma, kırsalda, kent çevresi alanlarda ve gayri resmi yerleşim yerlerinde yaşayanların şehirlerdeki istihdama ve hayati hizmetlere erişmelerini sağlamak için de gereklidir, ancak dünya nüfusunun sadece yarısının buna kolay erişimi vardır.[05]

Bu, toplu taşımaya daha fazla yatırım yapılması için küresel bir çağrıdır ve bunlar olmadan dünyanın iklim hedeflerine ulaşması mümkün olmayacaktır. Dünyanın en büyük şehirlerinin bazılarının liderleri, sendika liderleri ve ulaştırma kurumlarının liderleri olarak bizler, toplu taşıma sistemlerimize erişimi iyileştirmeye ve artırmaya kararlıyız. İşçiler ve sivil toplum kuruluşları desteklerini seferber etmektedir. Ulusal hükümetleri, bunu gerçekleştirmek için gereken eylemi gerçekleştirmede bize katılmaya çağırıyoruz.

Emisyonların artık köklü bir şekilde azaltılması gerekiyor. **Halihazırda fosil yakıtların yakılmasından kaynaklanan CO2 emisyonlarının dörtte birinden ulaşım sorumludur.**[06] **Toplu taşımacılığın iyileştirilmesi, genişletilmesi ve karbondan arındırılması, sera gazı emisyonlarını azaltmak için sahip olduğumuz en birincil ve en güçlü kaldıraç-**

01 https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg1/downloads/report/IPCC_AR6_WGI_Full_Report.pdf

02 Bu vizyon, ITDP'nin 'Sık Aralıklarla Çalışan Ulaşıma Yakın İnsanlar' göstergesinden ilham almıştır: https://naindicators.itdp.org/

03 McKinsey'in verileri, küresel ısınmayı 1,5 derece ile sınırlamak için şehirlerde kat edilen kilometrelerin %40-80'inin yürüyüş, bisiklet ve toplu taşıma araçlarından olması gerektiğini göstermektedir. Mevcut oranlara göre bu, toplu taşıma için kabaca %30-60'tır. Google'ın Environmental Insights Explorer uygulamasından alınan pandemi öncesi veriler (2019), 60 şehirde kapsanan mesafenin ortalama %29'unun toplu taşıma araçlarıyla yapıldığını göstermektedir

04 Clear Path Strategies tarafından C40 adına yürütülen anket verileri

05 UNDESA, SDG11. Şehirleri ve insan yerleşim alanlarını kapsayıcı, güvenli, dayanıklı ve sürdürülebilir kılmak https://sdgs.un.org/goals/goal11

06 https://www.wri.org/insights/everything-you-need-know-about-fastest-growing-source-global-emissions-transport

lardan biridir. Toplu taşımaya sürdürülebilir, uzun vadeli yatırım, şehirleri kapsayıcı, güvenli, dayanıklı ve sürdürülebilir kılmak için BM Sürdürülebilir Kalkınma Hedefi 11'in amaçlarını gerçekleştirmek suretiyle, aynı zamanda pandemi sonrası bir dünyada **herkes için insana yakışır işler, işe erişim ve daha iyi bir sağlık ve yaşam kalitesi** oluşturacak ve sürdürecektir.

Daha güçlü toplu taşıma şunlara fayda sağlayacaktır:

Ekonomi

Toplu taşıma şehir ekonomileri için hayati öneme sahiptir. **Daha fazla ve daha iyi ücretli işe erişim sağlar ve işverenlere ihtiyaç duydukları becerilere erişimini sağlar.** Kaliteli toplu taşıma, işletmeleri şehirlere çeker ve sevkiyatlar ve hizmet için değerli alan oluşturduğu için büyümelerini de sağlar.[07] Toplu taşıma araçları da doğrudan milyonlarca insana iş imkânı sağlar. Toplu taşımaya yatırım yapmak, yol inşa etmekten %30 daha fazla iş üretir ve pandemi sonrası ekonomileri canlandırarak, sadece yaklaşık 100 C40 şehrinde[08] 4,6 milyona kadar yüksek kaliteli iş üretebilir (örneğin, 403,000 in Jakarta'da, Londra'da 144,000 ve Milano'da 23,000). Resmi ve gayri resmi toplu taşıma çalışanlarının daha fazla katılımı da dahil olmak üzere insana yakışır işe adil bir geçişi desteklemek suretiyle, pandeminin ön saflarında yer alanların geleceğimizde merkezi bir yere sahip olmasını sağlayabiliriz. Ayrıca istihdam fırsatlarına adil erişimi sağlayarak, kadınların da işgücüne katılımını artırabiliriz. Toplu taşımaya yapılan yatırım, şehirlere ve ötesine yapılan yatırımdır: örneğin Londra Metrosu tedarik zinciri, yüzde 68'i Londra dışında olmak üzere 43,000 işi desteklemektedir.[09]

Toplum

Toplu taşımaya adil erişim, eşitliğin mihenk taşıdır. İster iş, eğitim, sağlık, kültür ve eğlenceye erişim, isterse de trafik sıkışıklığının, hava kirliliğinin ve trafik kazalarının azalması olsun, bir şehirdeki herkes toplu taşıma araçlarından faydalanır. **Özel ulaşım, toplum için toplu taşıma araçlarından 28 kat daha fazla sosyal maliyet oluşturur.**[10] Gelişmekte olan ülkelerde, kayıt dışı ulaşım sistemleri en yaygın ve hızlı genişleyen ulaşım şekilleridir.[11] Sürdürülebilir hareketlilik altyapısına ve personeline yapılan yatırım, kadınların ve kız çocuklarının, göçmenlerin, gençlerin, yaşlıların ve engellilerin yanı sıra güvencesiz ve kayıt dışı çalışanların, daha iyi hava kalitesi, daha iyi sağlık, daha iyi gelir ve sosyal güvenlikle, topluma tam olarak katılmasını ve güvenli ve emniyetli ortamlarda çalışmasını sağlayarak, ulaşım sistemlerini önemli ölçüde iyileştirecektir; bunların tümü, iklim krizine ve gelecekteki herhangi bir salgına karşı dayanıklılıklarını artırmaya yardımcı olabilir. Toplu taşıma, şehirde çalışan yoksulların geçim kaynaklarının desteklenmesinde önemli bir rol oynamalı ve işyerlerine, pazarlara ve müşterilere mal sevkiyatı imkânı da dahil olmak üzere uygun fiyatlı ve esnek hizmetler sağlamalıdır.

İklim

Otomobil bağımlılığını azaltmak için toplu taşımayı geliştirmek ve şehirleri toplu taşıma çevresinde tasarlamak, **küresel ısınmayı 1,5°C ile sınırlamak için gereken toplam emisyon azaltımının %20 -45'ine** katkıda bulunabilir. **2030 yılına kadar**, araçların elektrifikasyonunun yanı sıra - şehrin türüne bağlı olarak[12] - **aktif seyahat ve toplu taşımada %40 ila %80 arasında bir ulaşım modunu kullanan yolcu ve yolculukların oranına ihtiyaç duyulmaktadır**. Toplu taşımaya yatırım yapmak sadece toplu taşıma modu oranını artırmakla kalmaz, aynı zamanda insanlar ağlara erişmek için yürüdükçe ve bisiklete bindikçe aktif seyahati de arttırır. Toplu

07 https://www.centreforcities.org/reader/delivering-change-making-transport-work-for-cities/transport-essential-growth-cities/

08 https://thefutureispublictransport.org/wp-content/uploads/2021/03/C40-The-Future-of-Public-Transport-Research.pdf

09 https://content.tfl.gov.uk/financial-sustainability-plan-11-january-2021.pdf

10 https://www.researchgate.net/publication/248515960_Transport_cost_analysis_A_case_study_of_the_total_costs_of_private_and_public_transport_in_Auckland

11 https://www.ssatp.org/publication/myths-and-realities-informal-public-transport-developing-countries-approaches-improving

12 McKinsey kentsel hareketlilik stratejilerinin, kişi başına gelir ve nüfus yoğunluğundaki şehir farklılıklarını dikkate alması gerektiğini bulmuştur. (Sayfa 46-47)

taşımayı iyileştirmek ve genişletmek için yatırımlara öncelik vermek ve böylece yolculukları özel otomobillerden toplu taşıma araçlarına kaydırmak, emisyonların azaltılmasına en önemli katkıyı yapacaktır. Ayrıca toplu taşımayı karbondan arındırma da ilerlemeliyiz: Bu nedenle birçok C40 şehri, 2025'ten itibaren sadece sıfır emisyonlu otobüsler tedarik etmeyi taahhüt etmiştir.[13]

Sağlığımız

Sağlık otoritelerinin tavsiye ettiği önlemler uygulandığında toplu taşıma araçlarında COVID-19'a yakalanma riski çok düşüktür.[14] Ayrıca, daha iyi hava kalitesi, daha sağlıklı şehirler yaratarak solunum ve kardiyovasküler hastalık riskini azaltacaktır. **Toplu taşıma, şehirde dolaşmanın en güvenli yollarından biri olmaya devam etmektedir**: otomobille seyahat etmekten kilometre başına on kat daha güvenlidir[15]; ve toplu taşıma, motorlu taşıt trafiğinin baskınlığını azaltarak sokakları daha güvenli hale getirir. Toplu taşıma kullanan kişiler, araç kullananlara göre fiziksel olarak daha aktiftir.[16] Kadınların, kız çocuklarının ve azınlık gruplarının- aslında herkesin- şiddet korkusu olmadan toplu taşımayı kullanabilmesini ve çalışabilmesini sağlamalıyız: daima güvenli bir ortamın mevcut olması için yatırımların doğru önlemleri alması gerekir.

Toplu taşıma kullanımı son iki yılda **değişmiştir**.

COVID-19'dan kaynaklanan yolculuktaki düşüşün ardından, şimdi şehir sakinlerinin pandemi sonrası beklenen yolcu sayısında sürekli artışlar görüyoruz.[17] İnsanlar daha az değil, daha fazla toplu taşıma istiyorlar: **daha yaygın ve sık, daha verimli ve bağlantılı**, daha temiz, daha hızlı ve daha fazla alana sahip. Bu, yatırım yapıldığında başarılabilir ve şehirler zaten öncülük etmektedir. Örneğin Jakarta, toplu taşıma hizmetlerinin 2022 yılına kadar şehir sakinlerinin evlerinin %95'inin 500 metre yakınında olmasını hedeflemektedir.

Şehirler, metropoller ve bölgeler acil, uzun vadeli ve istikrarlı devlet mali desteğine ihtiyaç duymaktadır.

Belediye başkanları, sendikalar ve ulaştırma yetkilileri en iyi yaklaşımın, elektrikli toplu taşımaya geçişte işleri değişecek olan resmi ve gayri resmi işçileri bir araya getiren insana yakışır istihdam fırsatları yaratmaya yönelik adil geçiş yolları üzerinde birlikte çalışmak olduğuna inanmaktadır. Milyonlarca insana hareket imkanını temin eden pandeminin ön saflarında yer alan **bu işçiler, toplu taşıma araçlarının operasyonlarını geliştirebilecek ve yeni hareketlilik çözümlerinin tanıtılmasını ve sürdürülmesini daha sorunsuz bir süreç haline getirebilecek beceri ve bilgiye sahiptirler**. İhtiyacımız olan toplu taşıma sistemlerini yaygınlaştırmak için deneyimli, iyi eğitimli ve motive bir iş gücü şarttır.

Dünyanın dört bir yanından belediye başkanları, toplu taşıma ve kamu hizmetleri sendikaları ve işçileri, iklim aktivistleri ve hemşerilerimiz olarak paylaştığımız vizyonu gerçekleştirmek için toplu taşımaya yatırım yapmak, ulusal ekonomik toparlanma planlarında bir öncelik olmalıdır ve toplu taşıma modu oranını artırmak iklim planlarında ana hedef haline getirilmelidir. COVID-19 sonrası toplu taşımanın toparlanması için tahsis edilen mevcut fonlar yeterli değildir.

C40 araştırması, birlikte küresel ekonominin %25'ine katkıda bulunan yaklaşık 100 C40 şehrinin bu toplu taşıma dönüşümünü sağlamak için bu on yıl içinde her yıl 208 milyar dolara ihtiyaç olduğunu göstermektedir. Bu on yıl içinde küresel toplu taşıma yolculuklarının oranını iki katına çıkarmak için tüm şehirler desteklenmelidir. Ulusal liderleri, **Ulusal Olarak Belirlenmiş Katkılarının bir parçası olarak bu vizyon doğrultusunda toplu taşıma konusundaki istekliliklerini ivedilikle yükseltmeye ve toplu taşımaya zorunlu geçiş için önemli bir taahhüt için gereken kamu yatırımı ölçeğini sağlamak** amacıyla uygun ve faal yasama ve

13 https://www.c40.org/other/green-and-healthy-streets
14 https://www.uitp.org/publications/public-transport-is-covid-safe/
15 https://www.apta.com/research-technical-resources/research-reports/public-transit-is-key-strategy-in-advancing-vision-zero
16 https://academic.oup.com/jpubhealth/article/41/2/222/5035071
17 Clear Path Strategies tarafından C40 adına yürütülen anket verileri

finansal araçları kullanarak, ekonomik planlarının bir parçası olarak bir yıl içinde bunu sağlama yolunda bir an önce yola çıkmaya çağırıyoruz. Entegre bir sistem olarak toplu taşıma, bütüncül bir hükümet yaklaşımı gerektirir. Ulusal hükümetler, yerel yönetimler, belediye başkanları ve uluslararası kurumlar, herkes için eşit toplu taşıma erişimi sağlamak için birlikte çalışmalıdır.

Sokaklarımızı herkes için fırsat alanlarına dönüştürelim, insanları şehirlerimizin merkezine yerleştirelim ve şehir hareketliliğin omurgasına yatırım yaparak yeşil ve adil bir geçiş inşa edelim. **Gelecek toplu taşımadadır.**

Glasgow, November 10th 2021

Sadiq Khan
Mayor of London, C40 Chair-elect

Anies Baswedan
Governor of Jakarta
C40 Sustainable Mobility Vice Chair

Steve Adler
Mayor of Austin

Phil Goff
Mayor of Auckland

Ada Colau
Mayor of Barcelona

Claudia López Hernández
Mayor of Bogotá

Ekrem İmamoğlu
Mayor of Istanbul

Babajide Sanwo-Olu
Governor of Lagos State

Beppe Sala
Mayor of Milan

Eduardo da Costa Paes
Mayor of Rio De Janeiro

Oh Se-hoon
Mayor of Seoul

London Breed
Mayor of San Francisco

Anna König Jerlmyr
Mayor of Stockholm

Ron Huldai
Mayor of Tel Aviv

Kennedy Stewart
Mayor of Vancouver

Stephen Cotton
ITF General Secretary

Sharan Burrow
ITUC General Secretary

Ambet Yuson
BWI General Secretary

Heather Thompson
ITDP Chief Executive Officer

Rosa Pavanelli
PSI General Secretary

Mohamed Mezghani
UITP Secretary General

Sally Roever
WIEGO International Coordinator

Ellie Harrison
Bring Back British Rail Coordinator

Suzanne Jeffery
CACCTU Chair

Susan Galloway
Get Glasgow Moving Treasurer

Jennifer McCarey
Glasgow TUC Chair

